*แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

อภิรดี ทิสานนท์[1*] นันทิยา น้อยจันทร์[2]

[1]นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
[2]อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
*Corresponding author e-mail: s66561802060@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 3) เสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 59 โรงเรียน ซึ่งได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นร่วมกับการสุ่มอย่างง่าย โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้นจำนวน 177 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .995 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI $_{modified}$) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารการจัดการเรียนรู้ 2) ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร การใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทจริงของผู้เรียน การส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและความสนใจ การนิเทศภายในอย่างเป็นระบบตามวงจร PDCA ตลอดจนการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; การบริหารงานวิชาการ; โรงเรียนขนาดเล็ก

Guidelines for the Academic Administration of Small Schools in the Northern Krungthon Group under the Bangkok Metropolitan Administration

Aphiradee Thisanon[1*] Nanthiya Noichan [2]

[1]Master of Education in Educational Administration, Suan Sunandha Rajabhat University
[2]Lecturer of Master of Education Program in Educational Administration,
Suan Sunandha Rajabhat University
[*]Corresponding author e-mail: s66561802060@ssru.ac.th

ABSTRACT

This study aimed to: (1) examine the current and desirable states of academic administration of small schools in the Northern Krungthon Group under the Bangkok Metropolitan Administration (BMA); (2) identify needs in academic administration; and (3) propose practical guidelines. The sample comprised 59 small schools in the 2024 academic year, selected with reference to Krejcie and Morgan's table. Stratified sampling combined with simple random sampling yielded 177 respondents (one administrator, one head of academic affairs, and one teacher per school). Key informants for in-depth interviews were five school principals purposively selected. Research instruments included a questionnaire (Cronbach's alpha = .995) and a semi-structured interview protocol. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, the Priority Needs Index ($PNI_{modified}$), and content analysis. Findings indicated that the overall current status of academic administration was at a moderate level; the aspect with the highest mean was the development of media, innovation, technology, and learning resources. The overall desirable status was at the highest level; the aspect with the highest mean was learning management. Regarding needs, curriculum management showed the highest PNI. The proposed guidelines cover five aspects: school curriculum management, learning measurement and evaluation, learning management, internal supervision, and development of media, innovation, technology, and learning resources. Emphasis is placed on equipping teachers to deliver curriculum-aligned instruction, employing diverse context-sensitive assessments, promoting learner-development activities suited to students' abilities and interests, instituting systematic internal supervision based on the PDCA cycle, and developing/using educational media and technology through broad stakeholder participation.

Keywords: Needs Assessment; Academic Administration; Small Schools

บทนำ

ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและเงื่อนไขการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยจำเป็นต้องทบทวนบริบทและปัจจัยเชิงระบบเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีความยั่งยืนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) โดยมีแนวทางการพัฒนาภายใต้แนวคิด “ไทยแลนด์ 4.0” และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะเป้าหมายด้านการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม ทั่วถึง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งประเด็นเหล่านี้ได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ภายใต้หมุดหมายที่ 12 ที่ว่าด้วย “ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต” สำหรับกรุงเทพมหานคร การพัฒนาการศึกษาต้องเชื่อมโยงการผลิตและพัฒนากำลังคนกับทิศทางประเทศและการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนทั้งการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการศึกษา โดยมีสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาครูและบุคลากร บูรณาการเทคโนโลยี ตลอดจนส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายใน ภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563) อย่างไรก็ดี จากรายงานสถานการณ์ด้านการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564–2569) ซึ่งวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยสำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศทุกวิชา แต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา หากพิจารณาตัวชี้วัดเชิงนโยบายที่ตั้งเป้าเพิ่มสัดส่วนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ในแต่ละวิชาอย่างต่อเนื่อง จนบรรลุเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2564 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้านคุณภาพการศึกษา จะพบว่า ผลการสอบของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าว สาเหตุสำคัญอาจเกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ ความแตกต่างด้านเนื้อหาและระดับความยากของรายวิชา กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนปัจจัยเฉพาะตัวของผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวม ทั้งยังสะท้อนถึงการบริหารการศึกษาด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพของนักเรียนในฐานะผลผลิตหลักทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางและมาตรการยกระดับผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทุกช่วงชั้น และยั่งยืน ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานครโดยรวม

การพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสุขภาพอนามัยที่ดี การบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จจึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถ คุณลักษณะอันดี และคุณธรรมของผู้บริหาร นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนยังมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบการจัดการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานในทุกระดับ จึงต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ ขอบข่ายและความสำคัญของการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจน (จอมขวัญ อินต๊ะเหล็ก, 2563) ในปัจจุบัน มีการปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ซึ่งกำหนดให้แบ่งการบริหารงานสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา การที่นักเรียนจะมีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่สังคมต้องการนั้น ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งยังต้องอาศัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมศักยภาพและสติปัญญาของผู้เรียน ซึ่งเป็นเกณฑ์สำคัญในการบ่งชี้คุณภาพของโรงเรียน ส่วนใหญ่จะประเมินได้จากผลสำเร็จด้านวิชาการ

ของนักเรียนเป็นสำคัญ (ภาวินี ชิณพันธ์, 2566) และในบริบทของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แม้จะพบว่าหลายโรงเรียนมีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง แต่ข้อมูลบางส่วนกลับชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีภาระงานด้านการบริหารและด้านวิชาการเทียบเท่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่มีจำนวนครูน้อยจึงต้องแบ่งหน้าที่รับผิดชอบหลายบทบาท ส่งผลให้ครูไม่สามารถปฏิบัติการสอนได้เต็มเวลาและทำให้คุณภาพการศึกษาโดยรวมด้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มักต่ำกว่าแทบทุกกลุ่มสาระ อีกทั้งยังมีปัจจัยซ้ำเติมคือการโยกย้ายผู้บริหารบ่อยครั้ง โดยมากเป็นผู้บริหารที่เพิ่งได้รับการแต่งตั้งจากตำแหน่งรองผู้อำนวยการและย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้นในเวลาไม่นาน ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กเสมือนเป็นพื้นที่ฝึกผู้บริหาร ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการขาดความต่อเนื่องและเป็นปัญหาที่สถานศึกษายังไม่สามารถหากลไกแก้ไขได้อย่างยั่งยืนในปัจจุบัน (สมบัติ เดชบำรุง, 2565)

เมื่อคำนึงถึงปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จึงเป็นประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การหาแนวทางพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพจริงของโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้จึงได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทและทรัพยากรของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ดังกล่าว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร	แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร
1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน 3) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 70 โรงเรียน (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา, 2567, น. 61)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 59 โรงเรียน ซึ่งได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 น. 607-610) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและกระจาย ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยจำแนกตามสำนักงานเขต และสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากรายชื่อโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขต ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 177 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

2.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วยขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

2.2.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

2.2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ทำการตอบแบบสอบถามและนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ปรากฏว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2.2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้งฉบับเป็นครั้งสุดท้าย ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2.7 นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา รวมทั้งสิ้น 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า อยู่ที่ระดับ .995

2.2.8 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูล พร้อมส่งแบบสอบถามหรือ google form ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

4.2 ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกจากข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ที่มีค่าสูงที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ได้แก่ เป็นผู้มีวุฒิการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา ดำรงตำแหน่งในระดับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานวิชาการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ได้มาจากการวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ที่มีค่าสูงที่สุดในแต่ละด้าน จากขั้นตอนที่ 1

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์ การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตด้านเนื้อหาตามที่กำหนดไว้

2.2.2 สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร และสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

2.2.3 แบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วมานำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ และความครอบคลุมของเนื้อหาสาระ แล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงจนสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ เป็นรายบุคคล นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์

3.3 ผู้วิจัยรวบรวม ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับและนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร จากแบบสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปรากฏตามตาราง

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	อันดับ
	x	S.D.	ระดับ	x	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	3.39	0.57	ปานกลาง	4.65	0.46	มากที่สุด	0.373	1
2. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	3.48	0.56	ปานกลาง	4.52	0.49	มากที่สุด	0.299	3
3. ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้	3.44	0.55	ปานกลาง	4.66	0.48	มากที่สุด	0.355	2
รายการ	**สภาพปัจจุบัน**			**สภาพที่พึงประสงค์**			**$PNI_{modified}$**	**อันดับ**
	x	**S.D.**	**ระดับ**	**x**	**S.D.**	**ระดับ**		
4. ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	3.54	0.54	มาก	4.48	0.56	มาก	0.266	5
5. ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	3.56	0.51	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด	0.278	4
รวม	**3.48**	**0.53**	**ปานกลาง**	**4.57**	**0.48**	**มากที่สุด**	**0.313**	

จากตาราง พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (x = 3.48, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ อยู่ระดับมาก (x = 3.56, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน อยู่ระดับมาก (x = 3.54, S.D. = 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ระดับปานกลาง (x = 3.39, S.D. = 0.57) สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (x = 4.57, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ อยู่ระดับมากที่สุด (x = 4.66, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ระดับมากที่สุด (x = 4.65, S.D. = 0.46) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน อยู่ระดับมาก (x = 4.48, S.D. = 0.56) ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กกลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.264-0.373 ซึ่งด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดสามอันดับแรก คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.372) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.355) และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ($PNI_{modified}$ = 0.299) ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน โดยนำผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็น เพื่อการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการผ่านกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการโดยเน้นให้ครูได้มีโอกาสทดลองปฏิบัติจริง จัดเตรียมคู่มือ เอกสารอ้างอิง และสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับการนำวงจร PDCA มาใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ คือ การวางแผน ปฏิบัติ นิเทศติดตาม และทบทวนปรับปรุงหลักสูตรเป็นประจำทุกปี รวมถึงการจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์และร่วมกันพัฒนาวิธีการทำงาน พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศที่คอยให้คำปรึกษาเชิงวิชาการ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เปิดรับนวัตกรรมใหม่ และสร้างเครือข่ายวิชาการกับสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียง

2.2 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนการวัดและประเมินผลการเรียนที่สะท้อนพฤติกรรมและผลงานจริงของผู้เรียนในสถานการณ์การเรียนรู้ ควรมุ่งเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการที่ให้ความรู้และเสริมทักษะแก่ครูในการออกแบบและใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทจริงของผู้เรียน เน้นการบูรณาการการประเมินไว้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การทำโครงงาน การทดลอง การอภิปรายกลุ่ม การสังเกต และการนำเสนอผลงาน ทั้งนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตามการดำเนินงานของครูอย่างใกล้ชิด โดยนำผลประเมินมาใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนต่อเนื่อง ควบคู่กับการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานที่ชัดเจนในการประเมินทุกระดับ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์มต่าง ๆ ในการจัดเก็บข้อมูลผลการเรียน เพื่อให้เกิดสารสนเทศที่ชัดเจนสำหรับการพัฒนาผู้เรียน

2.3 ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดรับกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ควรดำเนินการโดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศักยภาพ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ผ่านการสังเกต สัมภาษณ์ หรือใช้เครื่องมือประเมินต่าง ๆ ก่อนนำข้อมูลดังกล่าวมาออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและยืดหยุ่น โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น ชมรมตามความสนใจ เวทีแสดงผลงาน การศึกษาดูงาน และกิจกรรมทักษะเฉพาะทาง พร้อมบูรณาการเครือข่ายภายนอก เช่น พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ชุมชน ทั้งนี้ ผู้บริหารและครูควรกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับแต่ละกิจกรรม ควบคู่กับการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ผลลัพธ์มาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนมากที่สุด รวมถึงส่งเสริมบทบาทของครูที่ปรึกษาในการดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2.4 ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน การวิเคราะห์ความต้องการในด้านการนิเทศภายในเพื่อออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องและตรงตามเป้าหมาย ควรวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานอย่างรอบด้าน ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการของครู และบริบทของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน จากนั้นออกแบบกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การอบรมปฏิบัติการ การสาธิต และการเยี่ยมนิเทศ พร้อมทั้งจัดทำเครื่องมือและตัวชี้วัดที่เหมาะสม โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน ดำเนินการ ติดตาม และปรับปรุง นอกจากนี้ควรสนับสนุนทรัพยากร อุปกรณ์ งบประมาณ และการอบรมครูควบคู่กับการศึกษาดูงานในโรงเรียนต้นแบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการนิเทศให้สอดรับกับบริบทและเป้าหมายของสถานศึกษา

2.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้มีความชัดเจน ควรเริ่มจากการวิเคราะห์บริบทและทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่ชัดเจน พร้อมตัวชี้วัดที่วัดผลได้ จากนั้นวางแผนกลยุทธ์เชิงรุกทั้งด้านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดตั้งศูนย์สื่อและนวัตกรรมภายใน การจัดสรรงบประมาณ การสนับสนุนเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ภายนอก ตลอดจนติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบโจทย์การเรียนรู้และสอดรับกับความต้องการของผู้เรียน

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูให้สามารถผลิตและพัฒนาสื่อเพื่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ โรงเรียนมีการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมกับสำรวจความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและในชุมชน โดยได้จัดระบบบริหารและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้สอดรับกับบริบทและหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งประเมินผลการพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมการนำไปใช้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ แก้วหล่อ (2564) พบว่า สภาพปัจจุบันภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสามารถใช้การพัฒนาสื่อและ นวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้บริบทของตนเอง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ สื่อถึงความคาดหวังของบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมให้ครูออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของผู้เรียน จัดสรรทรัพยากรและปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ พร้อมส่งเสริมการสอนเชิงปฏิบัติที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และจัดกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังคาดหวังให้โรงเรียนสนับสนุนให้ครูปรับรูปแบบและระดับกิจกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนตามความสนใจและความถนัด ตลอดจนกำหนดแผนการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิเศษที่เรียนร่วมในห้องเรียนปกติอย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้อีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร พินิจมนตรี (2663) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 4 ด้านการแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 6 ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก

กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมเพื่อสามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในแง่ของการวิเคราะห์บริบทของชุมชนและท้องถิ่นก่อนจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการจัดหาและเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เอกสารหลักสูตร และแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการประยุกต์ใช้หลักสูตรในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชฌาฎา แพงด้วง (2565) พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็น อยู่ระหว่าง 0.37 ถึง 0.45 เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการนิเทศการศึกษา 3) ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี 4) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 5) ด้านการวัดผลประเมินผล ตามลำดับ 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

2.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็น เพื่อการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ ควรมุ่งพัฒนาครูอย่างเป็นระบบผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการที่ให้ลงมือจริง พร้อมจัดเตรียมคู่มือ เอกสารอ้างอิงและสื่อสนับสนุน ควบคู่การดำเนินงานตามวงจร PDCA เป็นประจำทุกปี สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศให้คำปรึกษาเชิงวิชาการ โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำ ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เปิดรับนวัตกรรม และพัฒนาเครือข่ายกับโรงเรียนบริบทใกล้เคียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตวุฒิ การดี (2565) กล่าวว่า การจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีบทบาทสำคัญในการร่วมกันกำหนดกลยุทธ์พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ควบคู่ในการออกแบบ ปรับปรุง พัฒนา และประเมินประสิทธิภาพของแผนกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จอมขวัญ อินต๊ะเหล็ก (2563) กล่าวว่า ควรดำเนินการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจัดอบรมการจัดทำและการใช้หลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อปรับให้เหมาะกับบริบท แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเป็นไปได้ และเมื่อหลักสูตรพร้อมใช้งาน ให้ผู้บริหารนิเทศติดตามและประเมินผลผ่านคณะกรรมการนิเทศเชิงรุก ทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรและสะท้อนผลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรและการสอนอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลการเรียนที่สะท้อนพฤติกรรมและผลงานจริงของผู้เรียนในสถานการณ์การเรียนรู้ ควรมุ่งพัฒนาครูผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการให้สามารถออกแบบและใช้เครื่องมือที่หลากหลาย สอดคล้องบริบทผู้เรียน และบูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น การทำโครงงาน การทดลอง การอภิปรายกลุ่ม การสังเกต และการนำเสนอผลงาน ผู้บริหารต้องกำกับติดตามใกล้ชิด นำผลประเมินไปใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและปรับปรุงการสอน พร้อมกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานชัดเจนทุกระดับ และใช้เทคโนโลยีจัดเก็บวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นสารสนเทศพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร พินิจมนตรี (2663) กล่าวว่า ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาเครื่องมือให้ได้มาตรฐาน โดยครูออกแบบการประเมินตามสภาพจริง ใช้เครื่องมือหลากหลายผ่านการตรวจสอบคุณภาพและวิเคราะห์ผลเพื่อพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงติดตามประเมินงานวัดผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อความโปร่งใสและมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศนีย์ โอภา (2565) กล่าวว่า สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานและเป้าหมายในการวัดผลและประเมินผลแต่ละด้าน

อย่างชัดเจน จัดอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล และตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง ทดลองใช้ หาค่าความเที่ยง ปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐาน ก่อนใช้งานจริง แล้ววิเคราะห์ผลรายบุคคลเพื่อวางแผนช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

2.3 ด้านการบริหาการรจัดการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดรับกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ศักยภาพ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ และใช้เครื่องมือประเมิน แล้วนำข้อมูลไปออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมตัดสินใจ พร้อมเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายภายนอก ผู้บริหารและครูต้องกำหนดเป้าหมายชัดเจน ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ ใช้ผลลัพธ์ปรับปรุงแผน และเสริมบทบาทครูที่ปรึกษาดูแลผู้เรียนรายบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สุธัมมา (2563) กล่าวว่า ควรเริ่มต้นด้วยการจัดประชุมเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการเรียนการสอน จัดทำคู่มือและปฏิทินนิเทศ รายงานและสะท้อนผลต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีสรุปผล จัดอบรมผู้เชี่ยวชาญ ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ และจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จอมขวัญ อินต๊ะเหล็ก (2563) กล่าวว่า ฝ่ายบริหารควรจัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจร่วมกับครูผู้สอนในเรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียน ออกแบบกระบวนการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องทั้งกับหลักสูตรสถานศึกษาและลักษณะของผู้เรียนอย่างเหมาะสม และนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบเพื่อยกระดับทักษะและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2.4 ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ความต้องการในด้านการนิเทศภายใน เพื่อออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องและตรงตามเป้าหมายอย่างเป็นระบบ ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการและข้อมูลพื้นฐานอย่างรอบด้าน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกรอบดำเนินงานที่ชัดเจน แล้วออกแบบกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การอบรมปฏิบัติการ การสาธิต และการเยี่ยมนิเทศ พร้อมทั้งจัดทำเครื่องมือและตัวชี้วัดที่เหมาะสม โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน ดำเนินการ ติดตาม และปรับปรุง ควบคู่การจัดสรรทรัพยากรและการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) กล่าวว่า การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง จัดครูพี่เลี้ยงผู้เชี่ยวชาญสร้างความเข้าใจกระบวนการนิเทศ และจัดทำโครงการที่ระบุผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการ ปฏิทิน และรูปแบบประเมินอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สดใส ศรีสวัสดิ์ (2565) กล่าวว่า ควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนอย่างรอบด้าน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ใช้รูปแบบนิเทศที่เหมาะกับบริบท พร้อมทั้งมุ่งเน้นนิเทศเชิงกัลยาณมิตรเพื่อสร้างความร่วมมือและแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างยั่งยืนต่อไป

2.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่า การกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้อย่างชัดเจน ควรเริ่มจากการวิเคราะห์บริบทและทรัพยากรทั้งภายใน ภายนอก เพื่อนิยามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และตัวชี้วัดที่ชัดเจน แล้วขับเคลื่อนด้วยกลยุทธ์เชิงรุก ได้แก่ อบรมเชิงปฏิบัติการ จัดตั้งศูนย์สื่อ นวัตกรรม จัดสรรงบประมาณ หนุนเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน พร้อมติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การใช้สื่อและเทคโนโลยีตอบโจทย์ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ แก้วหล่อ (2564) กล่าวว่า สถานศึกษาควรวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านสื่อ นวัตกรรม กำหนดนโยบาย แผนจัดหา และจัดเก็บหลักฐานการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สุธัมมา

(2563) กล่าวว่า สถานศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและสัมมนาเพื่อผลิต พัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ ให้ครูผลิต คัดเลือกสื่อเหมาะบริบท ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีใหม่ จัดให้มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและอุปกรณ์ทั่วถึง ประเมินความพร้อมบุคลากร วางแผนโครงการต่อเนื่อง นิเทศติดตามการใช้สื่อ พร้อมรายงานผลเพื่อปรับปรุง อีกทั้งใช้เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน แลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติและระดมทรัพยากรจากชุมชน เขตพื้นที่ เพื่อความทันสมัยและความยั่งยืนของระบบสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กำหนดกรอบนโยบายเชิงระบบที่ใช้ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ เป็นฐานในการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาเชิงวิชาการ โดยเฉพาะด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รวมทั้งวางนโยบายการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และนิเทศเชิงพัฒนา ตลอดจนจัดตั้งวงจรประกันคุณภาพ เพื่อใช้ทบทวนและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการเป็นระยะ และกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์บริบทและความต้องการของผู้เรียน

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

นำผลวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาใช้จัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนาในด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด จากนั้นออกแบบระบบนิเทศงานวิชาการแบบมีโครงสร้างที่บูรณาการข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สะท้อนผลทันทีแก่ครูเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง ควบคู่กับการพัฒนาแนวปฏิบัติการจัดการเรียนรู้และคู่มือการสอนที่ชัดเจนในด้านขั้นตอนปฏิบัติและตัวชี้วัด เพื่อให้ครูสามารถประยุกต์ใช้ได้สอดคล้องกับบริบทผู้เรียนอย่างมีมาตรฐาน พร้อมทั้งจัดตั้งระบบสารสนเทศสนับสนุนการวัดผลประเมินผลที่รวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เพื่อนำมาวิเคราะห์ช่องว่างและกำหนดแนวทางพัฒนาเฉพาะจุดที่สอดคล้อง หลังจากนั้นควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูและผู้บริหารในหัวข้อที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ เช่น การใช้ข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลายมิติ และการนิเทศเชิงพัฒนา สุดท้ายควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันผ่านระบบพี่เลี้ยงหรือเครือข่ายภายในเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมศักยภาพระหว่างโรงเรียนที่มีจุดแข็งแตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน 5 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

สถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังแผนภาพ

ภาพที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

กันตวุฒิ การดี. (2565). *แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

จรรยาภรณ์ ภูกลาง. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จอมขวัญ อินต๊ะเหล็ก. (2563). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร.* สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ทรรศนีย์ โอภา. (2565). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

นิภาพร พินิจมนตรี. (2663). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พิชฌาฎา แพงด้วง. (2565). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ภาวินี ชิณพันธ์. (2566). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์, 1*(3), 13–25.

ศุภวรรณ สุธัมมา. (2563). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สดใส ศรีสวัสดิ์. (2565). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สมบัติ เดชบำรุง. (2565). การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, *20*(1), 580–596.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564–2569)* (พิมพ์ครั้งที่ 1). วันไฟน์เดย์.

สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. (2567). *รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.

อภิชาติ แก้วหล่อ. (2564). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มน้ำแวนผาสุข อำเภอเชียงคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.* สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, *30*(3), 607–610.